

รายงานฉบับสมบูรณ์
(Final Report)

การศึกษาการปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจเพื่อเป็นอาชีพเสริมของครัวเรือน
บนพื้นที่สูง

The Study on Economic Tree Plantings for Household's
Supplementary Occupation on Highland

แผนงานวิจัย

การวิจัยและพัฒนาทั่วโลกเพื่อเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อมของชุมชนบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน

โดย

วาทีณี สนวนผกาและคณะ

สนับสนุนทุนวิจัยโดย สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report)

การศึกษาการปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจเพื่อเป็นอาชีพเสริมของครัวเรือน
บนพื้นที่สูง

The Study on Economic Tree Plantings for Household's
Supplementary Occupation on Highland

แผนงานวิจัย

การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อมของชุมชนบนพื้นที่สูงอย่างยั่งยืน

คณะผู้วิจัย

สังกัด

1. นางวาทีณี สนวนผกา
2. นายภาติยะ พัฒนาศักดิ์
3. นายกิตติพงศ์ ตั้งกิจ
4. นางสาววิรงรอง ดวงใจ
5. นายกิตติศักดิ์ จินดาวงศ์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มูลนิธิโครงการหลวง

ตุลาคม 2563

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ริเริ่มสนับสนุน และส่งเสริมให้อาจารย์ของคณะวนศาสตร์ได้มีโอกาสสนทนากับเจ้าหน้าที่และผู้นำชุมชนในละแวกพื้นที่วิจัย ระหว่างเดือนธันวาคม 2562 – กรกฎาคม 2563

คณะผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงและมูลนิธิโครงการหลวง ที่ให้ความอนุเคราะห์พื้นที่ในการวิจัย ได้แก่ ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหมอกจ๋าม ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองเขียว และศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่จรมิ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่ละออ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงบ่อเกลือ

สุดท้ายนี้ คณะผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงเป็นอย่างสูงในการให้ทุนวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2563 กับแผนงานวิจัยนี้

คณะผู้วิจัย
ตุลาคม 2563

คณะผู้วิจัย

1. ชื่อหัวหน้าโครงการ หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ E-mail

ชื่อ-สกุล	นางวาทีณี สวนผกา
	Ms. Wathinee Suanpaga
คุณวุฒิ	ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต (วนศาสตร์)
ตำแหน่งทางวิชาการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
หน่วยงาน	ภาควิชาวนวัฒนวิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ที่อยู่	50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900
โทรศัพท์/โทรสาร	0-2942-8112 E-mail: wathinee.s@ku.ac.th

2. ชื่อและสถานที่ติดต่อของนักวิจัย หน่วยงานสังกัด ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ โทรสาร และ E-mail

2.1 ชื่อ-สกุล	นายภาติยะ พัฒนาศักดิ์
	Mr. Patiya Pattanasak
คุณวุฒิ	ปรัชญาคุษฎีบัณฑิต (การใช้ที่ดินและการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน)
ตำแหน่งทางวิชาการ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
หน่วยงาน	ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ที่อยู่	2086 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
โทรศัพท์/โทรสาร	0-2310-8322 E-mail: patiya@ru.ac.th

2.2 ชื่อ-สกุล	นายกิติพงษ์ ตั้งกิจ
	Mr. Kitipong Tangkit
คุณวุฒิ	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วนศาสตร์)
ตำแหน่งทางวิชาการ	อาจารย์
หน่วยงาน	ภาควิชาวนผลิตภัณฑ์ คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ที่อยู่	50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900
โทรศัพท์/โทรสาร	0-2942-8371 E-mail: fforkpt@ku.ac.th

2.3 ชื่อ-สกุล	นางสาววิรงรอง ดวงใจ
	Ms. Wirongrong Duangjai

คุณวุฒิ Ph.D. (Natural Resources Management)
 ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
 หน่วยงาน ภาควิชาวนวัฒนวิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 ที่อยู่ 50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900
 โทรศัพท์/โทรสาร 0-2942-8112 E-mail: fforwod@ku.ac.th

2.4 ชื่อ-สกุล นายกิตติศักดิ์ จินดาวงศ์
 Mr. Kittisak Jindawong

คุณวุฒิ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาการใช้ที่ดินและการจัดการ
 ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน)
 ตำแหน่งทางวิชาการ นักวิชาการป่าไม้
 หน่วยงาน งานป่าไม้ มูลนิธิโครงการหลวง
 ที่อยู่ 65 หมู่ 1 ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200
 โทรศัพท์/โทรสาร 083-3240961 E-mail: silvic_61@hotmail.com

3. ชื่อและสถานที่ติดต่อของที่ปรึกษาโครงการ

ชื่อ-สกุล นายขวัญชัย ดวงสถาพร
 Mr. Khanchai Duangsathaporn
 ตำแหน่ง หัวหน้าภาควิชาการจัดการป่าไม้
 หน่วยงาน ภาควิชาการจัดการป่าไม้ คณะวนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 ที่อยู่ 50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900
 โทรศัพท์/โทรสาร 0-2942-8372. E-mail: fforkcd@ku.ac.th

4. ชื่อและสถานที่ติดต่อของผู้บังคับบัญชาของหน่วยงานของหัวหน้าโครงการ

ชื่อ-สกุล นายจงรัก วัชรินทร์รัตน์
 Mr. Chongrak Wachrinrat
 ตำแหน่ง รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 หน่วยงาน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 ที่อยู่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
 โทรศัพท์/โทรสาร 02-579-0170 E-mail: fforcrw@ku.ac.th

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
คณะผู้วิจัย	ข
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
Executive Summary	ญ
สารบัญ	๘
สารบัญตาราง	ป
สารบัญภาพ	พ
บทคัดย่อ	ย
Abstract	ร
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ปัญหาหลักที่ต้องการศึกษาและความสำคัญของเรื่อง	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	2
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	
2.1 พระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2562	3
2.2 การฟื้นฟูป่า	5
2.3 การปลูกสร้างสวนป่าบนที่สูง	7
2.4 ปัจจัยที่เหมาะสมในการปลูกและการเติบโตของต้นไม้	9
2.5 การเตรียมพื้นที่ปลูกป่าบนที่สูง	9
2.6 การจัดการสวนป่า	10
2.7 การวิจัยและพัฒนาการปลูกป่าบนที่สูง	11
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	
3.1 การศึกษาปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และกฎหมาย ที่ส่งผลต่อการปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจบนพื้นที่สูง	17
3.2 การศึกษาศักยภาพของชนิดไม้ยืนต้นเศรษฐกิจที่เหมาะสมสำหรับการ ปลูกบนพื้นที่สูง	17

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 การจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการความเป็นไปได้และโอกาสในการส่งเสริมให้เกษตรกรบนพื้นที่สูงปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจเพื่อเป็นอาชีพเสริมของครัวเรือน	18
3.4 สถานที่ดำเนินงานวิจัย	18
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล	
4.1 พื้นที่ศึกษา	20
4.2 การสำรวจเบื้องต้นของพื้นที่ดำเนินงาน	21
4.3 การค้นหาข้อมูลทุติยภูมิของพื้นที่ดำเนินงาน	28
4.4 ชนิดไม้ที่มีความเหมาะสมในการปลูกบนพื้นที่สูงจากการวิเคราะห์เชิงพื้นที่	31
4.4.1 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม	32
4.4.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม	41
4.4.3 ปัจจัยด้านกฎหมาย	73
4.5 การศึกษาศักยภาพของชนิดไม้ยืนต้นเศรษฐกิจที่เหมาะสมสำหรับการปลูกบนพื้นที่สูง	84
4.5.1 การรวบรวมรายชื่อชนิดไม้ยืนต้นเศรษฐกิจ	84
4.5.2 การคัดเลือกชนิดไม้ยืนต้นเศรษฐกิจที่มีความเป็นไปได้ในการปลูกบนพื้นที่สูง	95
4.6 ตัวแปร เกณฑ์ และค่าถ่วงน้ำหนักที่จะใช้ประเมินศักยภาพของไม้ยืนต้นเศรษฐกิจ	110
4.6.1 ตัวแปรทางด้านกฎหมายสำหรับประเมินศักยภาพของไม้ยืนต้นเศรษฐกิจ	110
4.6.2 ตัวแปรทางด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับประเมินศักยภาพของไม้ยืนต้นเศรษฐกิจ	110
4.6.3 ตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจสำหรับประเมินศักยภาพของไม้ยืนต้นเศรษฐกิจ	113
4.7 ชนิดไม้ที่มีความเหมาะสมในการปลูกบนพื้นที่สูงจากการวิเคราะห์เชิงพื้นที่	128
4.8 แนวทางการความเป็นไปได้และโอกาสในการส่งเสริมให้เกษตรกรบนพื้นที่สูงปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจเพื่อเป็นอาชีพเสริมของครัวเรือน	141

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.8.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกฎหมายในการส่งเสริมให้เกษตรกรบนพื้นที่สูงปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจเพื่อเป็นอาชีพเสริมของครัวเรือน	144
4.8.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเลือกชนิดไม้ยืนต้นเศรษฐกิจในการส่งเสริมให้เกษตรกรบนพื้นที่สูงปลูกเพื่อเป็นอาชีพเสริมของครัวเรือน	151
4.8.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปลูกและการจัดการไม้ยืนต้นเศรษฐกิจในการส่งเสริมให้เกษตรกรบนพื้นที่สูงปลูกเพื่อเป็นอาชีพเสริมของครัวเรือน	179
4.8.4 การส่งเสริมให้เกษตรกรบนพื้นที่สูงปลูกเพื่อเป็นอาชีพเสริมของครัวเรือน	221
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย	227
ข้อเสนอแนะ	231
เอกสารอ้างอิง	233
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถามปัจจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์ สังคม และกฎหมาย	236
ภาคผนวก ข กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจบนพื้นที่สูง	245
ภาคผนวก ค รายชื่อชนิดไม้ยืนต้นเศรษฐกิจที่มีศักยภาพสำหรับการปลูกบนพื้นที่สูง	304
ตารางสรุปเปรียบเทียบแผนงานวิจัยกับผลงานวิจัย	408

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ในพื้นที่นำร่องศึกษาของมูลนิธิโครงการหลวงและสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง	36
2	การใช้ที่ดินประเทศไทย (ดัดแปลงจาก กรมพัฒนาที่ดิน, 2563)	42
3	ข้อมูลทุติยภูมิปัจจัยด้านเศรษฐศาสตร์สังคมในพื้นที่นำร่องศึกษาของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงและโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง	48
4	การศึกษาตัวแปรย่อยของปัจจัยด้านเศรษฐศาสตร์และสังคมของผู้ตอบแบบสอบถามในพื้นที่นำร่องทั้ง 6 แห่ง	63
5	สัดส่วนรูปแบบพื้นที่ถือครองกับพื้นที่เป้าหมาย ครอบคลุมพื้นที่โครงการฯ 6 แห่ง	64
6	ทัศนคติต่อการปลูกไม้ยืนต้นบนพื้นที่เพาะปลูกหรือพื้นที่ใช้ประโยชน์ของครัวเรือน	67
7	ความรู้เกี่ยวกับการปลูก ดูแลรักษาไม้ยืนต้นเศรษฐกิจ/ไม่มีค่าทางเศรษฐกิจ)	72
8	แสดงความความสัมพันธ์ของรูปแบบพื้นที่ถือครองกับความสามารถในการระบุนิตไม้ยืนต้นเศรษฐกิจ	73
9	แสดงการแจกแจงความถี่แบบสองทางระหว่างรูปแบบพื้นที่ถือครองกับความรู้เกี่ยวกับไม้ยืนต้นเศรษฐกิจ	73
10	บัญชีรายชื่อของพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมในการทำสวนป่าแต่ละพื้นที่	77
11	กฎหมายที่เกี่ยวข้องและสิทธิในการจัดการทรัพยากร	84
12	รายชื่อชนิดไม้จากพระราชบัญญัติสวนป่า (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558	86
13	รายชื่อชนิดไม้จากพื้นที่ธรรมชาติและสวนป่า	92
14	รายชื่อชนิดไม้จากการสำรวจและวิจัยบนพื้นที่สูง	97
15	รายชื่อชนิดไม้ยืนต้นเศรษฐกิจที่มีความเป็นไปได้ในการปลูกบนพื้นที่สูง	107
16	ประเภทการใช้ประโยชน์ของชนิดไม้ยืนต้นเศรษฐกิจที่มีความเป็นไปได้ในการปลูกบนพื้นที่สูง	112
17	การประเมินศักยภาพของไม้ยืนต้นเศรษฐกิจทางด้านสิ่งแวดล้อม	121
18	ศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจของชนิดไม้ 48 ชนิด	124
19	ศักยภาพของชนิดไม้ยืนต้นที่ต้องการปลูกของคนในชุมชนพื้นที่ศูนย์	125

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
19	ศักยภาพของชนิดไม้ยืนต้นที่ต้องการปลูกของคนในชุมชนพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหมอกจ๋าม	125
20	ศักยภาพของชนิดไม้ยืนต้นที่ต้องการปลูกของคนในชุมชนพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองเขียว	125
21	ศักยภาพของชนิดไม้ยืนต้นที่ต้องการปลูกของคนในชุมชนพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ	126
22	ศักยภาพของชนิดไม้ยืนต้นที่ต้องการปลูกของคนในชุมชนพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่จริม	126
23	ศักยภาพของชนิดไม้ยืนต้นที่ต้องการปลูกของคนในชุมชนพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่ละอ	127
24	ศักยภาพของชนิดไม้ยืนต้นที่ต้องการปลูกของคนในชุมชนพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงบ่อเกลือ	129
25	ชนิดไม้ที่มีศักยภาพเหมาะสมปลูกได้ในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหมอกจ๋าม	131
26	ชนิดไม้ที่มีศักยภาพเหมาะสมปลูกได้ในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองเขียว	133
27	ชนิดไม้ที่มีศักยภาพเหมาะสมปลูกได้ในพื้นที่ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ	129 135
28	ชนิดไม้ที่มีศักยภาพเหมาะสมปลูกได้ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่จริม	137
29	ชนิดไม้ที่มีศักยภาพเหมาะสมปลูกได้ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงแม่ละอ	139
30	ชนิดไม้ที่มีศักยภาพเหมาะสมปลูกได้ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงบ่อเกลือ	150
31	การตัดสายขยายระยะสวนสัก	186
32	การเจริญเติบโตและผลผลิตแต่ละช่วงอายุของไม้สัก	186
33	แสดงผลตอบแทนจากการปลูกสวนสักเชิงธุรกิจ	188

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
34	การเจริญเติบโตของไม้สัก ทางเส้นผ่านศูนย์กลางระดับอก ทางความสูง ทางปริมาตร และความหนาแน่นของเปลือกในระดัยอายุต่างๆ กัน	190
ตารางผนวกที่		
ค1	รายชื่อชนิดไม้ยืนต้นเศรษฐกิจที่มีศักยภาพสำหรับการปลูกบนพื้นที่สูง	305

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การสำรวจพื้นที่ดำเนินการศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหมอกจ๋าม อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่	22
2	การสำรวจพื้นที่ดำเนินการศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองเขียว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	23
3	การสำรวจพื้นที่ดำเนินการศูนย์พัฒนาโครงการหลวงศูนย์พัฒนา โครงการหลวงแม่แฮ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่	24
4	สำรวจพื้นที่ดำเนินการโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง แม่ะล่อ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่	25
5	สำรวจพื้นที่บ้านห้วยโตน โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง บ่อเกลือ อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน	26
6	สำรวจพื้นที่บ้านตองเจริญราษฎร์ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบ โครงการหลวงแม่จริม อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน	27
7	การสนทนาแบบกลุ่มกับชาวบ้านบ้านใหม่สามัคคี	29
8	การสนทนาแบบกลุ่มกับชาวบ้านบ้านเมืองงามเหนือ	29
9	การสนทนาแบบกลุ่มกับชาวบ้านบ้านห้วยโตน	29
10	การสนทนาแบบกลุ่มกับผู้นำชุมชนแม่จริม	30
11	การสนทนาแบบกลุ่มกับชาวบ้านบ้านแม่วาก	30
12	การสนทนาแบบกลุ่มกับผู้นำชุมชนบ้านห้วยขมิ้น	30
13	พืชเกษตรที่เลือกปลูกในพื้นที่	50
14	วัตถุประสงค์ในการปลูกพืชเกษตรในพื้นที่	51
15	แสดงประเภทไม้ยืนต้นที่ผู้ตอบแบบสอบถามนิยมปลูกมากที่สุด 3 ลำดับ	52
16	แสดงความหลากหลายของชนิดไม้ยืนต้นที่มีการนำมาปลูกในพื้นที่ โครงการ	52
17	แสดงชนิดไม้ยืนต้นนิยมเลือกมาปลูกในพื้นที่มากที่สุด 10 อันดับแรก	53
18	วัตถุประสงค์ในการเลือกปลูกไม้ยืนต้นชนิดต่างๆ	54

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
19	ระยะปลูกไม้ยืนต้นที่นิยมปลูกในพื้นที่	54
20	ชนิดไม้ยืนต้นที่ต้องการปลูก 10 ชนิดแรก	55
21	แหล่งข้อมูลการเพาะเมล็ดไม้ที่สำคัญในพื้นที่	56
22	ชนิดไม้ยืนต้นที่ทราบวิธีการเพาะกล้า มากที่สุด 10 อันดับแรก	57
23	ชนิดไม้ที่ทราบวิธีการดูแลรักษา	58
24	ชนิดไม้ที่ทราบวิธีการลิดกิ่ง	59
25	ชนิดไม้ที่ทราบวิธีการจัดการป่าปลูก	60
26	ประเภทการถือครองที่ดินของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่นำร่องทั้ง 6 แห่ง	65
27	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจ	149
28	แสดงพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจในพื้นที่ศูนย์ พัฒนาโครงการหลวงหมอกจ๋าม (1)	154
29	แสดงพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจในพื้นที่ศูนย์ พัฒนาโครงการหลวงหมอกจ๋าม (2)	155
30	แสดงพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจในพื้นที่ศูนย์ พัฒนาโครงการหลวงหนองเขียว (1)	156
31	แสดงพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจในพื้นที่ศูนย์ พัฒนาโครงการหลวงหนองเขียว (2)	157
32	แสดงพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจในพื้นที่ศูนย์ พัฒนาโครงการหลวงหนองเขียว (3)	158
33	แสดงพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจในพื้นที่ศูนย์ พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ (1)	159
34	แสดงพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจในพื้นที่ศูนย์ พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ (2)	160
35	แสดงพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจในพื้นที่ศูนย์ พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ (3)	161
36	แสดงพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจในพื้นที่ศูนย์ พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ (4)	162

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
51	แสดงพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจในพื้นที่ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงบ่อเกลือ (3)	177
52	แสดงพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ยืนต้นเศรษฐกิจในพื้นที่ โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงบ่อเกลือ (4)	178
53	การวางแผนการปลูกสักให้เป็นระบบรอบหมุนเวียนปลูกและตัดฟัน	183
ภาพผนวกที่		
ข1	ภาพถ่ายอย่างเลื่อยไซยนต์	287
ข2	ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะกรรมการจัดที่ดิน	293
ข3	ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ	295
ข4	ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ	296
ข5	ขั้นตอนการดำเนินงานของคณะกรรมการนโยบายที่ดินจังหวัด (คทช. จังหวัด)	298
ข6	ขั้นตอนการดำเนินการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน กรณีที่ดินอยู่ในเขต พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ	300